

AÇIK YOLUN TÜRKÜSÜ WALT WHITMAN

Walt Whitman (1819-1892) Amerikan şiirine “serbest nazmı” getirmiş ve kendine has üslûbu ve işlediği mevzularla o zamana kadar şiirde alışılmış şekillerden uzaklaşmıştır. Evvela, şiirleri anlaşılmamış ve beğenilmemiştir, hattâ ilk kitabını basacak tabî’ bulamadığından kitabı kendisi dizmiş ve basmış. Şöhret ona yavaş yavaş, geç gelmiştir. Modern Avrupa şiirleri üzerine tesirleri olmuştur. Şiirlerinde bazı kısımlar “serbest nazım” olmaktan da çıkar; nesirden farksızdır. Whitman’ın şiirlerinde, hâkim bir surette, hayatta olmanın şevki ve sevinci vardır. Tabiatı bütün halleri ile sever; şiir yazmak için “yüksek mevzu” aramaz; patates ve havuçlarda da güzellik vardır. Fakat Whitman bu “küçük şeyleri” küçük şeyler olarak ele almaz; onları daha geniş bir muhteva içinde, kâinatı kucaklayan bir tabiat sevgisi içinde işler. İnsana ve insanın istikbaline inancı vardır. Onun için Whitman çok iyimser bir hayat görüşü ifade eder; fakat bu, her şeyi olduğu gibi kabul eden, uyuşuk bir iyimserlik değildir. Bu, inançla girilen bir hayat mücadelesinin, istikbale inancın doğurduğu gürbüz, nabzı vuran bir iyimserliktir.

Whitman’ın kendi hakkında yazdığı bir şiirden çevirdiğim üç parça Maarif Vekilliğinin neşrettiği Tercüme mecmuasının ikinci cilt, yedinci sayısında çıkmıştı. Burada da diğer bir şiirden üç parçanın tercümesini veriyoruz.

Açık Yolun Türküsü

Aydın yürekle, yaya açık yola çıkıyorum.
Sağlık bende, hürriyet bende, dünya önümde,
Uzun esmer yol önümde, nereye dilersem oraya götürür.
Bundan böyle talihim açık olsun demiyorum, açık talih artık benim kendimde;
Bundan böyle sızlanmıyorum, işimi yarına bırakmıyorum, bana gereken hiç bir şey yok:
Güçlü, hem de halimden hoşnut, açık yolu boyluyorum.
Bu yer yüzü -o bana yeter.
Yıldız kümeleri daha yakın olsun demem;
Oldukları yerde onlar, iyidirler, bilirim;
Oradakilere de onlar yeterdir, bilirim.
(Halâ o eski, tatlı, yüklerimi taşıyorum;
Taşıyorum onları, erkeklerle kadınları -nereye gitsem beraber götürürüm;
İnan olsun, onlardan kurtulmamın yolu yok;
Ben onlarla doluyum; gün gelir, karşılık, ben de onları dolduru[rum])

Bundan öte, hürriyet.
Bundan öte kendime ferman ettim: sınırlardan, hayalî bölümlerden kurtul, dedim;
Gönlümün çektiği yere giderim;
Kendi kendimin efendisiyim, tam ve mutlak.

Başkalarını dinlerim dediklerini iyi tartarım,
Duraklarım, araştırmam, düşünürüm,
İncitmeden, ama bükülmez bir irade ile, beni tutacak tutkaçlardan sıyrılırım.
Genişliklerden derin nefesler çekiyorum;
Doğuyla batı benimdir; şimalle cenup benimdir;
Umduğumdan da daha büyük, daha iyiyim;
Bende bu kadar iyilik bulunduğunu bilmezdim.
Bana her şey güzel geliyor.
Hem erkeklere, hem kadınlara tekrar ederim: sizlerin bana ne kadar iyiliğiniz dokundu,
Ben de size öyle iyilik etmek isterim.
Yol boyunca kendim için de, sizin için de toplıyacağım;
Yol boyunca, erkeklerle kadınlar arasına dağılacağım;
Onların arasına bu yeni neşeyle dobralığı salacağım;
Her kim beni reddederse etsin, umursamam;
Her kim beni kabul ederse, o erkek veya kadın mutlu olur, beni de mutlu kılar.

Haydi! Kim olursan ol, gel benimle yola koyul!
Benimle yol alırken, o hiç bıktırılmayan şeyi bulursun.
Bu toprak hiç bıktırmaz;
Bu toprak kabadır, susar, anlaşılmaz ilkin -Tabiat kabadır, anlaşılmaz ilkin;
Yüreğin pek olsun, kırılma -yürü git- tanrılara değer şeyler vardır, iyice örtünmüş,
And içerim sana, dilin anlatamıyacağı kadar güzel, tanrılara değer şeyler vardır.
Haydi! Burada durmamalıyız!
Ne kadar tatlı olursa olsun bu biriktirilen şeyler -ne kadar kullanışlı bu ev; burada kalamayız;
Ne kadar kuytu ise de bu liman, ne kadar durulmuş olsa da bu sular, burada demir atamayız;
Ne kadar hoşsa da bizi saran misafirlik, onu ancak kısa bir zaman tatmak için iznimiz vardır.

Dinle! Seninle açık konuşacağım.
Ben o eski cilalı mükâfatlardan vermiyorum; kaba sapa yeni mükâfatlar veriyorum;
Başından geçmesi gereken günleri bir gör:
Şu zenginlik denen şeylerden yığmıyacaksın,
Bütün kazandıklarını açık elle dağıtacaksın,
Yöneldiğin şehre yeni mi vardın? Şöyle dilediğin gibi henüz mü yerleştin?
Hemen yeniden yola koyulmak emriyle, dayanılmaz bir çağırılışla çağırıldım.
Ardına kalanlar sana iğneli gülümsemelerini, alaylarını sunacaklar,
Gönderilen sevgi nişanelerine yakıcı, ayrılış öpücükleriyle cevap vereceksin,
Seni tutmak için uzanan eller, sakın, seni tutmasın.

Adımlar, Sayı 1, Mayıs 1943